

УДК 37.01
ШЗ7

Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»
Заснована 2018 року

Шевцова О. А.

ШЗ7 Мій конспект. 4-й рік життя. Осінь. / О. А. Шевцова —
Х. : ВГ «Основа», 2018. — 176 с. — (Серія «Заклад дошкіль-
ної освіти. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-3441-0.

Посібник містить орієнтовні конспекти занять з дітьми 4-го року життя, що реалізують завдання освітніх ліній «Дитина в соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». Конспекти занять складено на навчальний рік (за порами року) відповідно до вимог та завдань оновленої програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля».

Задля зручності використання всі розробки розміщено на відривних аркушах. Береги для записів дадуть творчому вихователеві змогу, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні конспекти занять.

УДК 37.01

ISBN 978-617-00-3441-0

© Шевцова О. А., 2018
© ТОВ «Видавнича група «Основа»», 2018

ЗМІСТ

Передмова	4	«Добридень тобі, Україно моя!»	87
Освітня лінія «Дитина в соціумі»	5	Читання твору Г. Скребицького, В. Чапліної «Білка запасється на зиму»	89
Моя Україна	5	Читання вірша Р. Скиби «Зайчик і дощик»	91
Місто Київ	7	Читання твору В. Сенцовського «Оленка не хоче спати»	93
Українська хата	9	Розігрування української народної пісеньки «Пішла киця по водицю»	95
Український віночок	11	Заучування вірша І. Андрусяк «У лузі»	97
Лялечка чистенька, лялечка гарненька	13	Читання вірша В. Лучук «Сіла хмара на коня»	99
Бережемо свої оченята	15	Освітня лінія «Дитина в сенсорно- пізнавальному просторі»	101
Мої особисті речі	17	Веселий потяг	101
Будемо вітатися, усім посміхатися	19	Пригоди ведмедика	103
Я та мої друзі	21	Квіти та метелики	105
Освітня лінія		Хто вищий?	107
«Дитина у природному довкіллі»	23	Їжачок-хитрячок	109
Осінні явища	23	Чарівне яблучко	111
На городі	25	Зайченята та вовк	113
Фрукти	27	Веселі зустрічі	115
Осінні квіти	29	Усі разом граємо, друзям допомагаємо!	117
У пошуках павутинки	31	Веселі кулі	119
На гостину до звірят	33	Наш веселий друг квадрат	121
Пиріжки	35	На гостину до білочки	123
Подорож мурахи	37	Освітня лінія «Мовлення дитини»	125
Дерева восени	39	Наша групова кімната	125
Золота осінь (екскурсія)	41	Де живуть іграшки	127
Небо та хмарки	43	У магазині іграшок	129
Хто як до зими готується?	45	Граємося разом	131
Освітня лінія «Дитина у світі культури»		Сонечко, виглянь у віконечко!	133
(предметний світ)	47	Зустрічаємо осінь	135
Дитячий садок	47	На базарі	137
Хто працює в дитячому садку?	49	Звуки осені	139
Наші іграшки	51	Осішня казка	141
Моя домівка	53	Лісовими стежками	143
Меблі	55	Зустріч з їжачком	145
Меблі в нашому садочку	57	У квітнику	147
Клоун Паша	59	Допоможемо бабусі	149
Одягнімо ляльку Оринку на прогулянку	61	Рот — будиночок для язичка	151
Побудуємо будинок	63	Ми граймося	153
Праця на огороді	65	Мій пухнастий друг	155
Пасажирський транспорт	67	Всі ми схожі, всі ми різні	157
Про безпеку потрібно знати, про безпеку необхідно дбати	69	Кімната для ляльки	159
Незвичайний магазин	71	Будь увічливим!	161
Вантажний транспорт	73	Лялечка Бруднуля	163
Допоможемо бабусі Марії	75	Подорож до озера	165
Освітня лінія «Дитина у світі культури»		Моя сім'я	167
(літературна діяльність)	77	На гостини	169
Читання української народної казки «Колосок»	77	Кішка з кошенятам	171
День народження Півника	79	Література	173
Читання оповідання В. Сухомлинського «Лялька під дощем»	81		
Заучування вірша К. Перелісної «Жовкнуть трави»	83		
Читання вірша О. Довгого «Батьківщина»	85		
Заучування вірша П. Тичини			

ПЕРЕДМОВА

Дошкільний вік — це важливий етап у становленні та розвитку особистості. Головна мета дошкільної освіти в Україні: створити сприятливі умови для особистісного становлення дітей; забезпечити їхній збалансований розвиток, узгодженість у житті основних тенденцій до самореалізації, саморозвитку, самозбереження; формувати життєву компетентність; розвивати ціннісне ставлення до світу природи, культури, людей, самих себе.

Досягнення дитини за період молодшого дошкільного віку є вирішальними для подальшого індивідуального становлення її особистості. Важливим досягненням трирічного малюка є те, що його дії та вчинки дедалі більше набувають цілеспрямованого характеру. Займаючись різними справами та спілкуючись з дорослими і між собою, трирічні діти починають діяти відповідно до поставленої мети, стають самостійнішими. Удосконалюються розумові процеси малят, їхнє мислення, пам'ять, більш стійкою стає увага. Трирічна дитина вже досить спритна, рухливість її зростає.

Орієнтовні конспекти занять розроблено таким чином, щоб надати педагогам широкі можливості для формування особистісної зрілості, базових якостей кожної дитини з її індивідуальними особливостями та досвідом відповідно до змін, внесених до оновленої програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільля» від 2017 року, та наказу МОН України від 20.04.2015 р. № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності», вимог та завдань Базового компонента дошкільної освіти.

У конспектах занять реалізовано завдання освітніх ліній «Дитина в соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». Важливу роль відіграє системний цілісний підхід у забезпеченні виконання програмових завдань щодо здійснення якісної дошкільної освіти у групі дітей цієї вікової категорії.

Пропонований методичний посібник не є догмою. Кожен педагог може використовувати його творчо, зважаючи на особисті переваги та особливості розвитку вихованців. Матеріали посібника конкретизують завдання розвитку та виховання дітей, передбачаючи поступове ускладнення змісту, форм організації діяльності дітей з урахуванням їхніх досягнень. Послідовність проведення занять з дітьми визначає вихователь. Тривалість одного заняття у групі молодшого дошкільного віку — не більше 15 хвилин. Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в молодшій групі не перевищує двох організованих навчальних занять.

Робота з дітьми за запропонованими конспектами побудована на основі широкого та всебічного використання ігор, що дає змогу разом із навчальними завданнями розв'язувати й виховні.

Сподіваємося, що ці напрацювання стануть у пригоді молодим вихователям на перших етапах педагогічної практики, а педагогів-майстрів спонукатимуть до власних творчих пошуків.

ОСВІТНЯ ЛІНІЯ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»

Дата _____

Група _____

Тема. Моя Україна

Мета: розвивати в дітей пізнавальний інтерес до навколишнього середовища; розповісти дітям, що вони живуть в Україні; формувати вміння розповідати про місто; спонукати милуватися красою рідного краю; виховувати любов до своєї країни.

Попередня робота: екскурсія містом (селом); дидактичні ігри «Хто у місті живе», «У бабусі на подвір'ї».

Матеріал: пташка (іграшка), зображення сільських і міських будинків, ілюстрації гір, фотоілюстрація Дніпра.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Погляньте, як сонечко світить,
Погляньте як зорі сяють,
І гарно як пахнуть квіти,
І гарно птахи співають.

Звучить аудіозапис співу жайворонка.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

До групи «залітає пташка».

До нас маленька пташка завітала
І у вас малята запитала:
«Де живете ви, малята,
Любі хлопчики й дівчата?» (В Україні.)
Україна — це ліс і долина,
Це широкі, квітучі поля.
Це маленька, щаслива дитина
І найкраща матуся моя!

— Слово «Україна» дороге для кожної людини, яка живе в Україні. Ми всі вимовляємо його з гордістю і любов'ю.

— Хто ти, хлопчику маленький?

Хлопчик

Українець я маленький,
Українці батько й ненька,
Вірний син свого роду,
Українського народу.

— А ти, дівчинко, що скажеш?

Дівчинка

А я дівчинка маленька,
Україна — моя ненька...
Край Карпатський — батько мій —
Любий серцю, дорогий.

(І. Тучак)

Вихователь

Всі ви діти українські,
Хлопчики й дівчатка.
Рідний край наш Україна —
Красна й багата.

— Українці мають свою мову. Вона лагідна, ніжна, чиста і співуча. Свою мову ви чуєте від народження. Матусі співають колискові.

— Пригадаймо їх!

Котику сіренький, котику біленький,
Котику волохатий, не ходи по хаті,
Не ходи по хаті, не буди дитяти.
Дитя буде спати, котик воркотати,
А-а, а-а, а-а.

— Наша країна чудова. У ній багато красивих міст та сіл. Кожне місто багатолюдне, гамірне і по-своєму гарне. Як ви гадаєте, чого багато в кожному місті? (*Широких вулиць, великих будинків...*)

— У містах живе дуже багато мешканців. Як ми називаємо їх? (*Міські жителі.*) У яких оселях мешкають зазвичай міські жителі? (*У квартирах.*)

— Правильно. А квартири ці розташовані у яких будинках? (*У великих, високих, багатоповерхівках.*)

— В одному міському будинку багато... чого? (*Квартир, поверхів, під'їздів.*)

— Стільки зусиль доводиться докладати будівельникам, щоб споруджувати нові будівлі — такі красиві та міцні! Коли ми дивимося на міські будинки, то помічаємо, що вони мають здебільшого яку форму? (*Прямокутну.*)

— Так. Стіни рівні-рівнесенькі. Кожне місто прикрашає жива природа. Що я зараз маю на увазі? (*Алеї, парки, клумби.*)

— Села в нашій країні гарні. Є великі та малі. Майже біля кожного сільського будинку є свої подвір'я, город. Сільські мешканці тримають свійських тварин. Назвіть їх. (*Корови, свині, кури, гуси, качки, кози.*)

► Дидактична гра «Місто — село»

Вихователь пропонує дітям розглянути зображення будинків і визначити, які будинки є у місті, а які у селі.

- У місті будинки високі, а у селі... (*низькі*).
- У місті дороги широкі, а у селі... (*вузькі*).

► Фізкультхвилинка

Ми по вулиці ідем,
Гарно всі себе ведем.
Ось і «зебра», зупинись.

Вліво, вправо подивись.
Вільно скрізь, машин нема.
Йду по «зебрі» прямо я.

— Малята, пропоную вам розповісти про своє місто (*село*), у якому ви живете. (2–3 дитини розповідають за допомогою вихователя.)

— В Україні є не тільки міста і села. Є річки, долини і високі гори. Чарівні Кримські гори і дивовижні Карпати — справжній український скарб нашого народу..

Вихователь демонструє зображення гір.

Рідні гори мої, Карпати!
Вас любити навчила мати.
Кримські гори високі й похилі —
Край із малечку серцю милий.

— Українською землею течуть річки. Найбільша річка України — Дніпро.

Тече Дніпро по Україні
Поміж лугів, поміж лісів...
І сяє сонечко в долині,
І Київ у святій красі.

Діти розглядають зображення Дніпра.

► Дидактична гра «Хто живе біля річки?»

Вихователь пропонує дітям вибрати мешканців річки і «поселити» їх до водойми.

III. ПІДСУМОК

— Ми сьогодні розмовляли про Україну, про її красу. Чи любите ви свою країну?

Тема. Місто Київ

Дата _____

Група _____

Мета: ознайомити дітей з Батьківщиною, столицею України — Києвом; продовжувати ознайомлювати дітей з пам'ятниками та історичними місцями міста, назвами вулиць; формувати розуміння дитини, що у Києві багато вулиць, магазинів, кінотеатрів; продовжувати вчити дітей спілкуватися українською мовою, розвивати пам'ять, увагу, мовлення, уяву, музикальний слух, естетичний смак; виховувати любов та гордість за нашу країну.

Попередня робота: читання віршів та легенд про Київ; розглядання ілюстрацій, фотографій; бесіда про історію рідного міста; конструювання «Вулиця рідного міста»; вивчення слів для фізкультхвилинки.

Матеріал: лист, мультимедійний екран, презентація про місто Київ, ілюстрації, будівельний матеріал.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Діти утворюють коло і висловлюють побажання:

Миру, любові, добра всім, хто праворуч від нас!
Миру, любові, добра всім, хто ліворуч від нас!
Миру, любові, добра всім, хто попереду нас!
Миру, любові, добра всім, хто позаду нас!

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

— Діти, до нас надійшов лист від дітей з далекої країни. Вони надіслали декілька відеослайдів про життя у цій країні. Просять нас розповісти про нашу столицю України.

- Відповімо на лист нашим друзям?
- У якій країні ми живемо? (*Ми живемо в Україні.*)
- Так, ми живемо на Україні, отже, ми українці.
- Ти хто, Олеся? (*Я українка.*)
- Ти хто, Мишко? (*Я українець.*)
- А ми тоді хто? (*Ми українці.*)
- Як називається місто, у якому ми живемо?
- Як називається столиця України?
- Столиця нашої України — місто Київ.

Наш Київ розіслався
На горах над Дніпром,
Садами завітчався,
Мов дівчина вінком.
Його побудували
Брати, батьки, діди.
І славно захищали
Від лютої біди...

(*М. Рильський*)

- Я пропоную переглянути відеосюжет про місто Київ.

Вихователь демонструє дітям презентацію про столицю України.

- Як з'явилося місто Київ?

Вихователь демонструє відповідні слайди та розповідає про заснування Києва. Потім пропонує дітям розглянути слайди із зображеннями сучасного Києва.

» Дидактична гра «Чим багате місто Київ?»

Вихователь пропонує дітям назвати, якими спорудами багате місто Київ, демонструє їм ілюстрації. (*Будинками, дитячими садками, школами, гімназіями, інститутами, пам'ятниками, парками, театрами, музееми, скверами, храмами, площами.*)

» Дидактична гра «Закінчи речення»

Вихователь починає речення, а діти його закінчують.

- Я ходжу до... (дитячого садка).
- Коли я виросту, буду навчатися в... (університеті).
- Ми з батьками купили квітки до... (лялькового театру).
- Ми з друзями гуляли у... (парку).
- Я з бабусею пішов до... (музею).
- Ми з дідусем поклали квіти до... (пам'ятника невідомому солдатові).

Вихователь пропонує дітям поглянути на портрет Президента України.

— Хто знає, як звати Президента нашої країни?

— Президент разом із Верховною Радою України працює у цій будівлі.

Вихователь демонструє зображення будівлі Верховної Ради.

» Фізкультхвилинка

Раз — підняти руки вгору,
Два — нагнутися дотолу.
Не згинайте, діти, ноги,
Як торкаєтесь підлоги.
Три, чотири — прямо стати,
Будем знову починати
Руки — в боки,
Нахились вперед, нахились назад.
І направо, і наліво,
Щоб нічого не боліло.
Раз, два, три, чотири —
Набираємося сили.
До товариша всміхнулись.

» Дидактична вправа «Про що я мрію?»

Вихователь пропонує дітям трішечки помріяти і розповісти, якими вони бачать місто та людей у майбутньому. Розпочинати слід зі слів: «Я хочу... (щоб у місті було багато театрів, атракціонів; щоб діти були щасливими, не хворіли; щоб у дітей були тато і мама; щоб місто росло і розквітало; щоб було багато іграшок у дітей...)» «Я мрію про те... (щоб збудувати гарний театр та музей; щоб у країні не було війни...)».

— А тепер можете побудувати наше місто. Поки ви побудуєте місто, я напишу відповідь дітям із далекої країни.

Діти беруть будівельний матеріал і будуть місто дитячої мрії.

III. ПІДСУМОК

Молодці, мої малята,
Любі хлопчики й дівчата!

— Ми сьогодні побували у Києві та розповіли про нього друзям з іншої країни.

— Чи хочете ви зустрітися з цими дітьми?

Тема. Українська хата

Дата _____

Група _____

Мета: формувати уявлення дітей про традиційну українську оселю, предмети хатнього побуту та вжитку: піч, мисник із посудом (гличик з глини, макітра, дерев'яна ложка), меблі (стіл, лава, ослінчик); закріплювати знання про те, що діти живуть в Україні; формувати інтерес до звичаїв українського народу; виховувати повагу до сім'ї, родинної оселі.

Попередня робота: розглядання альбому «Моя Україна»; екскурсія до українського куточка.

Матеріал: книга із зображенням української хати; макет української хати (стіл, накритий скатертиною, піч, мисник із посудом (гличик з глини, макітра, дерев'яна ложка)); меблі (стіл, лава, ослінчик); булки або калачі.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Заглядає сонечко до нас у віконечко.

Раде нас вітати, щастя та добра бажати.

— Який у вас сьогодні настрій?

— Усміхайтесь, як сонечка, мої маленькі синочки і донечки!

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

— Сьогодні ми зазирнемо у чарівну книжечку «Це моя країна — моя Батьківщина».

— Що таке Батьківщина?

Батьківщина — це пісенька щира,

Це струмок, що біжить до Дніпра,

Це містечко ріднеське, миле,

Я бажаю йому лиш добра.

— Наша Батьківщина — це велика держава, це країна, у якій ми живемо.

— Як називається наша країна? (*Україною.*)

— Якщо ми живемо в Україні, то хто ми? (*Українці.*)

Діти розгортають книжку, а в ній — зображення української хатини.

— Заплющте очі.

— Ми потрапили у минуле. Чиясь хатинка стоїть. Нумо завітаємо!

Діти розглядають макет української хатини.

На зеленому горбочку,

У вишневому садочку,

Притулилася хатинка,

Мов маленька дитинка

(*Леся Українка*)

— Чи подобається вам гарненька, чепурненька хата? Розгляньмо її!

— Якого кольору стіни у хатинці?

— З чого зроблено дах?

— Висока хата чи низька?

— Як її можна назвати ласкаво? (*Хатинка, хатинонька.*)

— Хатинка й справді чепурненька, напевно, вона не тільки зовні, але й усередині така. Зайдімо туди?

Діти сідають на стільці.

— Бачите, яка затишна та світла ця кімната, тому й називається світлицею. Усе в ній таке незвичне! Якщо бути дуже уважним, то можна побачити багато цікавого, бо кожна річ тут може говорити. Що стоїть посередині кімнати? (*Стіл.*)

— Чим накритий стіл? (*Скатертиною.*)

Білою скатертиною стіл накривали,
Гостей у світлиці завжди зустрічали.
На столі завжди був хліб.
Хліб в країні моїй
Всі святим називають.
Найдорожчих гостей
Хлібом-сіллю стрічають.

— Поряд зі столом стоїть лава. На неї сідала родина. Діти сиділи поруч з дорослими, поводитися пристойно, не штовхалися. Хоча дітей в українській родині було багато, та всі вміщувалися за великим столом. А цей маленький стільчик називали ослінчиком. Його можна було переносити з кімнати у кімнату, на ньому можна було сидіти або ставити що-небудь.

А ось поряд з дверима мисник. На ньому господиня виставляла посуд — миски, горнятка, макітри, глечики.

» Дидактична вправа «Знайди посуд»

На столі — посуд: дерев'яні ложки, глиняні миски, макітра, глечик, кухлик.
— Один, два три — дерев'яний посуд знайди й назви!

Діти показують предмети посуду, зроблені з дерева.

— Один, два три — глиняний посуд знайди й назви!

Діти показують предмети посуду, зроблені з глини.

» Фізкультхвилинка

Дружно вправними руками
Допоможемо ми мамі.
Посуд гарно перемиєм,
Витрем насухо, складемо,
І при цьому не поб'єм.
Пил зітремо й підметемо —
Скрізь порядок наведемо.

— Діти, що це таке в кімнаті велике, що майже пів хати займає?

— Правильно, це піч. Навіщо вона потрібна? (*Варити їсти, пекти хліб, пироги...*)

— Що можна сказати про піч? Яка вона? (*Красива, розмальована, намащена, тепла, велика, щедра, годувальниця.*)

— Так, ви гарно сказали, що піч — це годувальниця. Ось тому всі люди в селі завжди шанобливо ставляться до неї. Біля печі не можна лаятися, сваритися, брехати, бо тоді страва з печі не буде смачною. У печі не лише готували страву, на ній ще й спали. Адже вона була завжди теплою. Господиня охайно білила піч, доглядала за нею. Нумо зараз спечемо хлібчик.

» Розігрування потішки «Печу, печу хлібчик»

Печу, печу хлібчик
Дітям на обідчик.
Меншенькому — менший,
Більшенькому — більший.

Шусть у піч!
Сажай — виймай,
Їжу, ріжу я, куштую —
Гам!

Вихователь пригощає дітей калачами.

III. ПІДСУМОК

В хаті українській побували,
Меблі, посуд розглядали,
Хліб пекли ми у печі,
Їли добрі калачі.

— Вам сподобалося, малята, книжечку мою читати? Наступного разу ми сторінку перегорнемо і в цікавий світ потрапимо.

Тема. Український віночок

Дата _____

Група _____

Мета: ознайомити дітей з українським віночком для дівчат; розповісти про його призначення та елементи (квіточки, стрічечки) на ньому; закріплювати навички розрізнення кольорів, квітів; учти відповідати на запитання вихователя; спонукати отримувати радість від гри, бажання гратися разом з дітьми, вихователем; розвивати спостережливість, мислення, мовлення; виховувати цікавість до народних традицій, морально-патріотичні почуття.

Попередня робота: проведення народної гри «Подoliaночка»; розглядання квітів (маку, волошок, чорнобривців).

Матеріал: український віночок, лялька в українському вбранні.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Добрий день, мої малятка!
Вас чекає тут дівчатко.
Привітайтеся, посміхніться,
Землі рідній поклоніться.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Діти підходять до ляльки, вітаються.

До нас лялечка прийшла
І віночок принесла,
На голівку надягала
Тихо діткам промовляла.

Лялька

Зробила я віночок із квітів та стрічок,
Піду в нім танцювати веселий гопачок.

— Так, дуже гарний віночок у лялечки Наталочки. Розгляньмо його! Які чудові квіти у віночку! Які різнокольорові стрічечки!

— Здавна в Україні всі дівчатка носили віночки. Вінок — це своєрідний оберіг, в ньому є така сила, що биль тамує і береже волосся.

— Якого кольору квіти у віночку?

— Як вони називаються?

Вихователь пропонує дітям розглянути віночок.

— Найпочесніше місце у віночку належало деревію. Ось ці дрібненькі біленькі квіточки здалеку нагадують одну велику квітку. Коли квіти відцвітають, вітер розносить насіння далеко-далеко. Та хоч би де проросла ця рослина, вона завжди цвіте. Тому влітали її у віночок як символ нескореності. Які ще квіти тут є? Так, правильно, це барвінок.

Лист зелений і міцний,
Сніг для нього не страшний,
А коли весну стрічає,
Сині очі розкриває.

— Якого кольору квіти барвінку? (Синього.)

— На що вони схожі?

Хрещатий барвінок, зелена земля,
Ця квітка блакитна — символ життя.

— А ще у віночку є червоні квіти.

— Як вони називаються? (Маки.)

Як без вишні — не садок, так без маку — не вінок.
Він червоний і стрункий, і свіженький ось який.

— А це коричневі із жовтогарячим відтінком квіти чорнобривців. Чорнобривці допомагали позбутися головного болю.

Коло хати в бабусі ростуть
Духмяні гарні малі чорнобривці.
По-своєму квіточки гарно цвітуть
І радують цвітом навкруг.

— А це — тендітна синьоока незабудка. Вона допомагає зберігати зір.

Ту квітку синьооку
Завжди стрінеш край потоку.
В неї листя вмите в росах,
В неї небо сяє в косах.

— Дуже гарні квіти в нашому віночку!

» Фізкультхвилинка. Рухлива гра «Передай віночок»

Діти утворюють коло. Під веселу українську мелодію передають віночок одне одному. Коли музика зупиняється, дівчинка, у чиїх руках опинився віночок, виходить на середину і виконує довільні рухи з віночком на голові. Якщо це хлопчик, то він вибирає собі дівчинку. Вони танцюють удвох. Решта дітей весело плескають у долоні. Гра повторюється тричі.

— Що ще є у віночку? (*Стрічечки.*)

— Скільки стрічечок у віночку? (*Багато.*)

— Якого вони кольору?

Вихователь викликає по черзі дітей, просить знайти і показати стрічечки.

— Покажи мені, будь ласка, синю стрічечку і т. ін.

— Кожна стрічка на віночку, як і квітка, має своє значення. Рожева стрічка — це символ добра, а жовта стрічечка — це мов промінчик сонечка, коричнева стрічечка — це символ нашої матінки Землі, а синя — це символ неба. Життя символізує жовтогаряча стрічка, молодість — зелена стрічка, червона стрічки — це символ пам'яті.

— Які стрічки завдовжки? (*Довгі.*)

— Стрічки пов'язували так, щоб вони були довшими за косу. Уважалося, що вони оберігають волосся від злого ока.

Донечці коханій квіточки збирала
Добрая матуся, долю зазивала.
Наче Берегиня, на голівку клала
Щасливий віночок, про здоров'я дбала:
Блакитний барвінок, незабудки сині
Будуть розвивати гострий зір дитині,
А жовтогарячі з чорним чорнобривці
Не дадуть боліти дитячий голівці.
(*Н. Красоткіна*)

— Ось такі віночки, сплетені з квітів і стрічок, надягали дівчатка на свята та танцювали, співали, хороводи водили.

III. ПІДСУМОК

Цей віночок лялечка Наталочка
Хоче нам подарувати,
Буде він на святі
Дівчаток прикрашати.

Тема. Лялечка чистенька, лялечка гарненька

Дата _____

Група _____

Мета: закріплювати з дітьми назви частин тіла; дати знання про значення купання для здоров'я людини; продовжувати вчити малят послідовно виконувати ігрові дії (наливати воду, купати ляльку, витирати рушником, одягати чисте вбрання); уточнити назви предметів для купання; розвивати дрібну моторику рук, зв'язне мовлення; формувати усвідомлене позитивне ставлення до свого організму; виховувати добрі почуття, дбайливе ставлення до ляльки та дбайливого ставлення до свого тіла.

Попередня робота: розглядання ілюстрацій із серії «Купання ляльки»; розігрування потішки «Водичко, водичко»; спостереження за вмиванням дітей старшої групи; відгадування загадок; вивчення слів фізкультхвилинки.

Матеріал: ляльки, предметні картинки, три тазики з водою, пазли.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Доброго ранку, сонце привітне!
Доброго ранку, небо блакитне!
Доброго ранку, у небі пташки!
Доброго ранку тобі і мені!

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

— Діти, до нас завітала дівчинка Катруся. Вона хоче розповісти про свою ляльку Маринку, яку їй подарували батьки на день народження.

В мене лялька, мов жива:
Як візьму її на руки —
Оченьята відкрива.
Хоч у неї сліз немає,
Плаче донечка моя:
«Мамо, мамо», — вимовляє,
Ну, а мама в неї — я.
Я нове їй плаття зшила,
Квіти вишила на нім, —
Бо не можна ж до бабусі
Йти у гості у старім!
(Грицько Бойко)

» Дидактична гра «Опиши Маринку»

Вихователь починає речення, а діти закінчують.

- У Маринки чорне, хвилясте... (волосся).
- У Маринки блакитні... (очі).
- Вона одягнена в зелену... (сукню).
- Взута вона в жовті... (черевички).
- Вона вміє вимовляти... («Ма-ма»).

— Катруся, а чому твоя лялька забруднена?

— Катруся розповіла, що вона гралася на подвір'ї в піску та забруднила ляльку.

— Діти, а що потрібно робити, аби не бути брудними? (Купатися, мити руки, прати свій одяг.)

— Ось бачиш, Катрусю, діти завжди намагаються мити ручки, вуха, очі, ніжки, аби рости здоровими та бути охайними. А щоб лялька була охайною, що потрібно зробити? Правильно, нашу ляльку слід купати.

» Дидактична гра «Що потрібно для купання?»

Вихователь загадує загадки, а діти відгадують.

• Як купатися ідеш,
То мене також береш.
Я гладеньке й запашне,
Ти намилиєш мене.
Всі мікроби змило
Я — корисне... (мило).

• Коли миюсь, чи вмиваюсь,
Потім ним я витираюсь.
Витирати сухо звик
Мій м'якесенький... (рушник).

- У кожному домі є озера прозорі. Ми на них дивимся, щоб побачити себе. (Дзеркало.)
- Мене п'ють, мене ллють, усім потрібна я. Хто я така? (Вода.)

Вихователь демонструє картинки і пропонує назвати, що потрібне для купання. (Водичка, ванночка, мочалка, рушничок, дзеркало...)

» Дидактична вправа «Яка водичка?»

Вихователь пропонує дітям назвати, яка вода потрібна для купання. (Діти називають властивості води: тепла, чиста, мильна.)

У трьох тазиках налита вода. Малюки на дотик визначають її стан: холодна, гаряча, тепла.

— У якій воді повинні купати діточок?

Діти знаходять ємність з теплою водою.

— Чому не можна купати у гарячій?

» Показ вихователем процесу купання ляльки

— Спочатку потрібно ляльку Маринку роздягнути. Я купаю ляльку.

Водичко, водичко!

Умий ляльці личко

Рожеве та біле,

Як яблучко спіле

— Що я зараз роблю? (Купаєте ляльку Маринку.)

— Що потрібно мити? (Голову, руки, тулуб, голову.)

Вихователь пропонує дітям помити різні частини тіла ляльки Маринки.

— Що робитиму після купання? (Витиратимете ляльку.)

— Який рушничок? (Біленький, пухнастий...)

— Що я зараз роблю? (Вдягаєте ляльку в чисте вбрання.)

— Вимили Маринку, витерли. Тепер одягнімо їй сорочечку, покладімо спати.

Поки вона буде спати, ми разом зробимо фізкультхвилинку.

» Фізкультхвилинка

Станьмо, діти, рівненько.

Отак! Отак!

Вклонімося низенько. (Нахиляння тулуба вперед.)

Отак! Отак!

Далі руки отак в боки,

Веселенько підем в скоки! (Стрибки.)

Отак усі стриб! стриб!

А ніжками диб! диб!

Вгору ручки піднімай

І всі разом присідай!

— Діти, а ви любите купатися?

— От молодці! Тому ви завжди такі усміхнені, охайні, чистенькі, гарненькі!

Вихователь пропонує на згадку скласти пазли із зображенням предметів для купання (ванночка, мочалка, рушничок, дзеркало).

III. ПІДСУМОК

— Хто до нас сьогодні приходив? (Дівчинка Катруся зі своєю лялькою Мариною.)

— Що ми робили? (Купали ляльку Маринку.)

Тема. Бережемо свої оченята

Дата _____

Група _____

Мета: ознайомити дітей з оком як важливим органом людського тіла; формувати уявлення про значення зору для сприймання довкілля; закріплювати знання правил дбайливого ставлення до зору; розвивати здатність розглядати себе, своїх друзів, розвивати вміння аналізувати, порівнювати, робити висновки; виховувати доброзичливість до людей з вадами зору та повагу до праці людей, які лікують органи зору.

Попередня робота: читання віршів; розглядання ілюстрацій; відгадування загадок; вивчення слів фізкультхвилинки; розучування гімнастики для очей.

Матеріал: мультимедійний екран, презентація, картинки з намальованими очима, різні небезпечні предмети.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Діти утворюють коло. Вихователь дає одній дитині букет кленових листочків та просить передати іншій зі словами вітання.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

— Діти, що є у нас у групі?

- У нас у групі є... столи.
- У нас у групі є... (вікна, стільці, дошка, стелажі з іграшками, живий куточок).

— Діти, а як ви все це побачили? (Подивилися.)

— А чим ви дивилися? (Очима.)

Вихователь демонструє дітям презентацію з осінніми пейзажами.

Скільки гарних картин та пейзажів можна побачити очима! За допомогою очей ми бачимо красу навколишньої природи: різнокольорову веселку, блакитне небо та море, зелену травичку, різнокольорові квіти, овочі, фрукти.

» Дидактична гра «Які очі?»

Вихователь демонструє картинки із зображенням різних очей. Діти відповідають, які це очі. (Це сумні очі. Це веселі очі. Це заплакані очі. Це сердиті очі.)

Вихователь пропонує дітям звернути увагу на колір очей.

— Очі бувають зеленими, карими, синіми, блакитними.

Педагог просить підвести руку дітей з карими очами, блакитними, зеленими тощо.

Діти розглядають схему будови ока.

— У ока є райдужна оболонка. Вона у всіх людей різного кольору. В середині ока ми можемо побачити зіницю.

— Якого вона кольору? (Чорного)

— Крізь зіницю надходить світло. Зіниця то звужується, то розширюється. А далі є кришталік. Він прозорий, як скло. Якщо він ушкоджений, ми бачимо як у тумані: невиразно, нечітко.

— Ще у нас є повіки, що захищають очі від пилу, бруду, яскравого світла. Оберігати очі від пошкоджень допомагають наші віії. А біля очей є ще один захисник — це брови.

— Чи знаєте ви, діти, навіщо потрібні брови? (Вони захищають око від поту.)

— Щоб не хворіли ваші очі, потрібно їх берегти, знати правила і дотримувати їх.

- Не дивитися картинку в книжках лежачи;
- захищати очі від пилу та диму, не терти брудними руками;

- робити щодня гімнастику для очей;
- не дивитися тривалий час телевізор;
- не можна багато грати на комп'ютері;
- не слід гратися у темряві;
- оберегати очі від гострих, колючих, ріжучих предметів.

Вихователь пропонує дітям зробити гімнастику для очей.

Очі швидко обертаєм,
 Головою не хитаєм.
 Вліво раз, два, три, чотири.
 Вправо стільки ж повторили.
 По колу очі обертаєм
 І все навколо розглядаєм.
 Раз коло, два і три, чотири.
 Щільніше очі ми закрили.
 На п'ять і шість їх потримали
 І потім знову закружляли.

Вихователь демонструє відеоролик, як собака-поводир водить незрячу людину вулицею.

— Діти, що ви побачили на відео?

Педагог розповідає дітям, що є люди, які дуже погано бачать або зовсім нічого не бачать.

— Як ми можемо допомогти таким людям?

» Фізкультхвилинка

Станьмо, діти, рівненько.
(Виходять із-за столів.)
 Отак! Отак!
 Вклонімося низенько.
(Нахилання тулуба вперед.)
 Отак! Отак!
 Далі руки отак в боки,
 Веселенько підем в скоки!
(Стрибки.)
 Отак усі стриб! стриб!
 А ніжками диб! диб!
 Вгору ручки піднімай
 І всі разом присідай!
 Станьмо знов рівненько!

— Діти, якими небезпечними предметами можна поранити око?

» Дидактична гра «Що зникло?»

На столі у вихователя лежать різні предмети, небезпечні для очей (*голка, ножиці, ніж, цвях, сірники...*). Діти розглядають їх, з'ясовують, чим вони небезпечні для очей. За сигналом вихователя заплещуть очі, педагог прибирає один предмет, діти називають відсутній.

III. ПІДСУМОК

— Про що ми сьогодні розмовляли?

— Як ви тепер будете його берегти?